

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 238/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pelastustoimen valtiollistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Timo Vornasen /tv näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 238/2025vp:

Aikooko hallitus asettaa työryhmän arvioimaan pelastustoimen valtiollistamista tämän hallituskauden aikana, ja ellei aio, niin millä perusteilla nykyinen malli katsotaan riittäväksi ilman valtiollistamisen selvittämistä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021) mukaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat vastanneet pelastustoimen järjestämisestä alueellaan vuoden 2023 alusta lähtien. Uudistuksessa turvattiin myös pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen tiivis keskinäinen yhteys synergiaedun tuottamiseksi ensihoidossa.

Uudistuksen myötä valtion ohjaus pelastustoimessa vahvistui. Vahvempi valtakunnallinen ohjaus parantaa entistä yhdenmukaisempien pelastustoimen palveluiden tuottamista koko maassa. Lisäksi uudistuksen tavoitteena oli kehittää pelastustoimen toimintaa valtakunnallisena järjestelmänä.

Valtioneuvosto vahvistaa pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet nelivuotiskaudeksi. Se voi myös päättää joidenkin pelastustoimen erityistehtävien kokoamisesta yhden tai useamman hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Sisäministeriö ohjaa hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin pelastustoimen järjestämistä. Hyvinvointialueiden ja sisäministeriön välillä on käyty vuosittain pelastustoimen järjestämistä koskevat ohjausneuvottelut. Lisäksi sisäministeriön yhteyteen perustettiin pelastustoimen neuvottelukunta, johon osallistuivat hyvinvointialueiden ohjauksesta vastaavat ministeriöt sekä hyvinvointialueet.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hyvinvointialueiden ohjausrakenteita kehitetään ja selkeytetään tällä hallituskaudella. Esimerkiksi vuonna 2024 (HE 2/2024- 468/2024-470/2024) hyvinvointialueiden ja valtion välisiä neuvottelukuntia ja neuvotteluita sekä valtioneuvoston asettamia valtakunnallisia strategisia tavoitteita koskevat säännökset yhtenäistettiin ja niitä koskeva

sääntely siirrettiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetusta laista ja pelastustoimen järjestämisestä annetusta laista hyvinvointialueesta annettuun lakiin. Samalla yhtenäistettiin hyvinvointialueiden valtion ohjausta, selkeytettiin valtiovarainministeriön roolia ohjauksessa sekä varmistettiin, että hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien talous- ja finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa.

Koska pelastustoimen uudistuksesta on kulunut vasta vajaa kolme vuotta, on tärkeää, että hyvinvointialueet ja pelastustoimi saavat työrauhan sekä tarvittavan ajan nykyisen rakenteen puitteissa toteutettaville kehittämistoimenpiteille. Hyvinvointialueiden itsehallinnollinen asema turvaa pelastustoimen palvelujen asiakaslähtöisyyden sekä lähipalvelujen tuottamisen koko Suomessa ja nykyinen pelastustoimen järjestämismalli antaa hyvän lähtökohdan alueellisen toiminnan kehittämiseen.

Pääministeri Orpon hallitusohjemaan ei sisälly selvityksen tekemistä pelastustoimen valtiollistamisesta. Nyt on annettava aikaa ja mahdollisuus tarkastella, miten pelastustoimen uudistus on onnistunut, saavutetaanko sille asetetut tavoitteet ja kehittyvätkö pelastustoimen palvelut tarpeiden mukaisesti. Tarvittaessa tarkastelemme asiaa uudelleen, mikäli tilanteen kehitys sitä edellyttää.

Helsingissä 13.8.2025

Sisäministeri Mari Rantanen

VN/23238/2025-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: